

Bastian Baan: Az arany középút

(Részlet a szerző¹ „Utak a keresztényi meditációba” c. könyvéből²)

A meditáció művészete abban rejlik, hogy meg tudjunk állni a szélsőségek között középben. Az előző fejezetben is esett már szó arról, hogy a rokonok szeretete vigaszt nyújt a halottaknak világukban, ahol „forróság” és „hidegség” van. A középút keresése nagyon fontos nemcsak a meditáció minden formájában, hanem az imában és szertartásban is.

A spiritualitás mindezen formáiban egyensúlyt kell teremtenünk a cselekvés és a befogadó készség között. Amikor összes erőnket a munkában és alkotó tevékenységben merítjük ki, félő, hogy beleragadunk egyféle görcsös állapotba. Ezzel megfeledkezünk a legfontosabbról, amitől meditációnk vagy imánk tartalma több lesz: arról az ajándékról, mellyel a szellemvilág gazdagítja ezt a tartalmat. Ha még tovább megyünk ennek a kettősségnek a megkülönböztetésében, melyet összhangba kell hoznunk: a meditatív aktivitásnak része kell legyen a befogadó készség, ahogy a befogadó készségnek nem szabad passzivitássá torzulnia, hanem belső aktivitással kell párosuljon.

A közép keresését talán legjobban ahhoz a kölcsönhatáshoz hasonlíthatjuk, amely az emberi találkozások velejárója. Ott is az adás-elfogadás játékát látjuk, melynek során a felek folyamatosan szerepet cserélnek. Az a mondás írja le legjobban ezt a helyzetet, hogy „a szeretet nem jöhet mindig csak az egyik oldalról”. Amikor az adás-elfogadás, a cselekvés és a befogadó készség már nem árad oda-vissza egy emberi kapcsolatban, a kapcsolat előbb-utóbb elhal és felbomlik.

Ugyanez az elv érvényes a halottakkal való meditatív kapcsolódásra is. Ha mindig mi akarunk valamit mondani az elhunytaknak, vagy ha mindig hátradőlünk, és várjuk, hogy valami az ölünkbe hulljon, semmiféle kapcsolatot sem leszünk képesek kialakítani. Az élők és holtak közötti kölcsönhatás magában rejti azt a csodás lehetőséget, hogy mindkét fél adhat valamit, ami a másiknak hiányzik. Például egy kedves halottal való mély kapcsolatban lehetséges, hogy együtt figyeljünk meg vele valamit – a földi és a szellemi nézőpontból. Bizonyos értelemben ez történik, amikor felolvasunk a halottaknak. Ha ez hosszabb időszakon át zajlik, azt vehetjük észre, hogy idővel teljesen új gondolatokat hívunk elő az olvasás alatt és után. Úgy tűnik, hogy a halottak nemcsak a mi gondolatainkat „olvassák”, hanem valamit hozzájuk is tesznek saját világukból. Következzék két példa erre a kifinomult, kölcsönös egymásra hatásra.

Amikor Albert Steffen svájci művész elveszítette feleségét egy súlyos betegség folytán, fenntartotta vele a kapcsolatot ima és meditáció segítségével. Abból az időből származó naplóbejegyzéseiben Steffen leírta, hogyan nézte a kerti virágokat, melyeket mindig a felesége ápolt, és hogy tett hozzá az elhunyt valami különlegesét az ő megfigyeléseihez a másik világból:

A kerten át sétáltam, és arra gondoltam, biztosan hiányzik neki, hogy nem láthatja a virágokat. Aztán lángoló szeretettel küldtem felé azt, ami a legnagyobb bölcsességként és a világ legragyogóbb szépségeként bennem megjelent: virágérzéseket.

Amikor egyik nap egy virágágyásra néztem, úgy tűnt, hogy ő néz rám a virágokból. Azt mondta: segíteni szeretne nekem a munkámban; ám nemcsak tanítanom kell őt, hanem aszerint is kell cselekednem, amit neki tanítottam. De hogyan? Ez a kérdés keletkezett bennem, és hirtelen egy iskolában láttam magam, ahol ő is ott ült és tanult...

Az árvácskák még virágoztak, pedig már hó is esett. Amikor kicsiny arcukat néztem, éreztem, hogy rajtuk keresztül az én kedvesem néz rám, és azt is, hogy mit érez. És attól kezdve így ment ez a növények lényével folytatott minden gyakorlat során. Ő volt, aki felébresztette a tudatosságomat.

Éjjel felszólítás érkezett: „figyelj újra jobban a virágokra a kertben”. ... A virágok tanítanak beszélgetni a feleségemmel. „Rajtuk keresztül – mondja az elhunyt – az Énem

¹ Bastian Baan a Keresztény Közösség papja, a Spring Valley-i papi szeminárium vezetője

² A könyv (tucatnyi más könyvvel együtt) a kiadó Floris Books adományaként került a magyarországi Keresztény Közösség könyvtárába

képes elmondani neked, hogyan haladnak a lények az égen csillagról csillagra. Te pedig elmondod nekem, hogyan ébred fel benned a tudatosság.” Krisztusról beszélgetünk a virágokon keresztül.³

A következő példában teljesen egyértelmű az élők és holtak közötti kölcsönhatás. Itt az álom nyelve egészen közvetlen módon fejezi ezt ki. Friedrich Rittelmeyer, az ismert német teológus, aki fontos szerepet játszott a Keresztény Közösség megalapításában, Rudolf Steiner eltávoztása után is mély kapcsolatot tartott vele meditáció útján. Egyik éjjel azt álmodta, hogy egy hegyi alagútban van, melyet még nem fejeztek be. Miközben próbált utat törni magának kifelé a sziklán keresztül, halk kopogást és kalapálást hallott maga előtt. Aztán Rudolf Steiner ismerős hangját hallotta, amint odakiált neki: „Ússe a sziklát, Rittelmeyer, jövök a másik oldalról!”

Ezt a képet minden igazi meditációs törekvésünk során magunk elé képzelhetjük: amint fáradtságos munkával utat keresünk magunknak saját sötétségünkön keresztül, igyekezetünket figyelik a halottak és a hierarchikus lények, és megmozdulnak rá, hogy elébünk jöjjenek.

Az ima, amely magával az Istenséggel teremti meg a kölcsönös kapcsolatot, kezdettől fogva magába foglalja ezt a két mozdulatot. Ezért mondta Krisztus, hogy „Mert tudja a ti Atyátok, hogy mire van szükségetek, mielőtt még kérnétek tőle” (Máté 6,8). Ugyanakkor fontos, hogy feltegyük neki a kérdésünket, különben semmiféle kölcsönös kapcsolat nem tud kibontakozni az istenivel.

Végezetül: a szertartásban az Isten és az emberi lények világa közötti „híd” még kívülről is látható – ahogyan a pap az oltár különböző helyeinél áll. Latinul a pap elnevezése *pontifex*, egy összetett szó, amely a *pons* (híd) főnévből és a *facere* (készíteni) igéből áll. A szertartáson keresztül mintegy híd épül e világ és a másvilág között.

A keresztény szertartás négy részében, melyekről korábban esett szó, felváltva kerül az oltár jobb és bal oldalára a könyv, amelyből a szertartás során a pap felolvas. A római katolikus egyházban ezt a balról jobbra és vissza történő mozgást régebben viccesen „Pontiustól Pilátusig menetelnek” nevezték. Habár manapság a kifejezés már elvesztette jelentését, eredetileg ez az oda-vissza való mozgás szellemi érzékelésen alapult. A Keresztény Közösség istentiszteletének, az emberszentelő szertartásnak a négy részében, ez a bal és jobb oldal közötti mozgás újra összekapcsolódott az adás és befogadás minőségével, ahogyan az a régebbi időkben is volt.

- ❑ Az első rész, az evangélium felolvasása, az oltár bal oldalán történik. Az evangéliumot hallgatva mindannyiunknak befogadókká kell válnunk.
- ❑ A második részben, a felajánlásban, a lelki erőnket az isteni világnak ajánljuk. Ez a rész jobb oldalon megy végbe – adás.
- ❑ Az átváltozás során a pap középen áll az oltár előtt, ám a könyv ferdén, tőle balra helyezkedik el. Ekkor, az emberszentelő szertartás legcsöndesebb részében, a lehető legnagyobb befogadás kívántatik meg tőlünk, hogy engedjük magát Krisztust megszólalni, például a szavakban, melyek a kenyér és a szőlőtermés gyümölcse fölött hangzanak el – befogadás.
- ❑ A negyedik rész, a kommunió, ellentétben azzal, ahogyan az emberek vélik, nemcsak olyan rész, amelyben valamit befogadunk, vagyis az átváltoztatott kenyeret és az átváltoztatott szőlőlevet; a kommunióban odaadjuk magunkat Krisztusnak, aki odaadta, odaadja magát nekünk. Ebben az utolsó részben a pap ismét középen áll, a könyv pedig most ferdén jobbra van – adás.

Így az emberszentelő szertartásban a bal és jobb, a befogadás és adás „nyelvezetében” kifejeződik a valódi találkozás alapját képező szellemi törvény. Ez egy rituális nyelv, amely a régmúlta nyúlik vissza. Ez a törvény tükröződik Salamon templomában, Jákin és Boáz oszlopában is, ahol egy világos és egy sötét oszlop áll balra és jobbra a csarnok előtt (1Kir 7,21).

Fordította: Boros Mária

---

³ Steffen: A költészet küldetése, 257. o.